

[Petra Petersen.]

tægt ved arbejde og understøttelse var sidste år 6 889 kr. plus 438 kr. i børnetilskud. Denne familie havde en lille og dårlig bolig, som var sundhedsfarlig, og da såvel konen som børnene ofte var syge, henstillede familiens læge, at familien fik sig en bedre bolig. Familien var heldig, den fik en tilskudslejlighed til 1 500 kr. om året i husleje og med et indskud på 1 300 kr. Vi ved, at en sådan familie ikke har formue eller andre reserver, og indskuddet blev skaffet ved et lån.

Familiens faste udgifter ser således ud pr. år: husleje ÷ huslejetilskud: 1 248 kr., varme og varmt vand: 600 kr., skat: 213 kr., fagforening: 364 kr., lys og gas: 220 kr. og sygekasse 288 kr. — faste udgifter på ialt 2 933 kr. Tilbage bliver et beløb på 4 394 kr. eller, om man vil, 85 kr. 50 øre pr. uge. Af dette beløb skal 5 mennesker have mad, vask, tøj, fornyelser i huset og forsikringer, og der skal betales afdrag på lån til indskud.

Hvad gør nu sådan en familie? Ja, det ældste barn, en pige på 16 år, kan tages ud af skolen og med sin arbejdsfortjeneste være med til at forsørge familien. Ganske vist siger man, at der er ret til uddannelse i vort land, men i mange tilfælde gælder det kun for dem, der har de økonomiske muligheder herfor.

Der fandtes også en anden udvej, nemlig den, at konen tog arbejde. Denne familie valgte det sidste. Nu stiger den fælles indtægt med ca. 4 000 kr. om året, og så kommer det eneste i denne sag, som Otto V. Nielsen har ret i: at det privatøkonomiske udbytte er meget tvivlsomt, for nu stiger skatten betydeligt. Det mindste barn skal anbringes, og hele husførelsen bliver betydelig dyrere.

Men der er to ting, som også er ganske sikre: for det første, at en familie ikke kan leve af en indtægt som den, denne familie havde — og for det andet: at denne kone, hvis helbred er dårligt, får en arbejdsdag på mindst 12 timer.

Så har vi problemet angående de enlige mødre, hvis økonomiske forhold er endnu mere fortvivlende. Hvis de ikke har arbejde, kan de ikke eksistere — børnebidrag og det nuværende børnetilskud strækker ikke til. Og selv når de har arbejde, er de

ikke i stand til at forsørge deres børn forsvarligt — underbetalt som kvinderne er.

De mange, mange tragedier af forskellig art, lige fra nervevrag til selvmord, viser os den frygtelige kamp, der føres i dagens Danmark. Ingen læge kan helbrede disse mange nervøse og ulykkelige kvinder, for deres sygdom skyldes i de fleste tilfælde deres fortvivlende økonomiske kamp. En gammel, klog landlæge har engang sagt om disse fattige mennesker, at deres sygdom hedder sult — og mere rammende kan det ikke siges.

Forleden dag talte jeg med en sådan enlig mor. For 6 år siden blev hun enke med 6 børn — hun var endnu ung, kun midt i 30'erne. Hun havde før sit ægteskab haft kontorarbejde, og i betragtning af, at hun ikke havde været beskæftiget ved faget i mange år, var det en nogenlunde ordentlig betaling, hun fik for sit arbejde, idet hun efter et par måneder opnåede en løn på 500 kr. pr. måned.

Nu begyndte kampen for at få børnene anbragt. De to mindste fik hun anbragt i en privat institution, og her betalte hun 110 kr. pr. måned; de fire største kom på fritidshjem — det kostede 40 kr. pr. uge. Ialt måtte hun således betale 270 kr. pr. måned for børnene. Tidligt om morgenen måtte hun op og gøre børnene i stand og få dem anbragt på de forskellige institutioner — og så til sit arbejde: 8 timer på et kontor, hvor der forlangtes arbejde for den løn, hun fik; derefter hente børnene hjem, gøre indkøb, lave mad, vaske op, så rengøring, vask og reparation af sit eget og børnenes tøj.

Hun holdt ud i nøjagtig $\frac{3}{4}$ år — så kunne hun ikke mere. Nerverne slog klik, og hun måtte opgive sit arbejde. I de 5 år levede hun af børnebidragene, der for tiden er 460 kr. pr. måned. Når beløbet er så stort i dette tilfælde, skyldes det, at hun ikke har forsørgerpligt for det ene af børnene, idet det er hendes afdøde mands barn af et tidligere ægteskab.

I april måned blev denne mor syg og kom på hospitalet. Indtil ferien blev børnene passet af husmoderafløsere, og da skoleferien kom, fik de ophold i feriepladser. Da moderen i august måned kom hjem fra rekreationsophold, samtidig med at børnene